

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

Біоетичні та соціо-культурні принципи ноосферної освіти мають стати тими першими контролюючими механізмами, які покликані забезпечити сприятливі вектори розвитку людства в перехідний період до ноосфери, і вже зараз це дає можливість сформувати окремі стратегічні, життєво необхідні для ноосфери напрями гармонійного розвитку майбутніх поколінь.

Реалізація, передусім, педагогами, а також діями науки і культури концепції ноосферної освіти дозволить гармонізувати ціннісні, духовні та практичні відносини людей між собою і з довколишнім світом. Лише глибокі зміни в організації педагогічної освіти щодо формування ноосферного мислення, оволодіння відповідною методологією та інструментами пізнання Світу дозволить людству органічно досягти нового етапу духовної еволюції нашої планети – Ноосфери.

Література

1. Вернадский В. И. Биосфера и ноосфера / В. И. Вернадский – М. : Айрис-пресс, 2012. – 576 с.
2. Дегтяренко Т. В. Антропогенетика для психологов: [учебник для студентов психолого-педагогического профиля] / Т. В. Дегтяренко, В. Ф. Коджебаш. – Одесса : Бондаренко М. А., 2016. – 268 с.
3. Маслова Н. В. Увертюра ноосферного образования / Н. В. Маслова // Ноосферное образование в Украине : сб. науч. ст. – Харьков, 2007. – С. 13–18.
4. Фурман А. В. Идея і зміст професійного методологування : [монографія] / А. В. Фурман. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 378 с.

МЕДІАІНФОРМАЦІЙНО ГРАМОТНИЙ УЧИТЕЛЬ ЯК УМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

Денисенко О. М.

Миколаївський муніципальний колегіум, Україна

Медіаграмотність визнано однією з ключових навичок ХХІ століття великою кількістю організацій: від ООН до професійних освітніх інституцій. Саме потенціал медіаосвіти здатний докорінно змінити взаємини між вчителем та учнем, даючи змогу для діалогу і спільних роздумів. Зараз, коли в Україні розробляються нові стандарти та розпочнеться освітня реформа, важливо, щоб медіаграмотність стала наскрізною навичкою. У Стандарті Нової української школи передбачено, що формування медіаграмотності має відбуватись у двох основних напрямках. Перший, медіаосвіта як складова інформаційно-цифрової компетентності, спрямований на здатність шукати, оцінювати, використовувати і створювати інформацію для досягнення особистих, суспільних, професійних та освітніх цілей; розуміти функції медіа та інших постачальників інформації (наприклад, бібліотек, в яких медіаресурсом є книги), оцінювати надійність даних. Медійна грамотність як елемент інформаційної грамотності, передбачає насамперед аналітичний підхід до медіасередовищ – здатність сприймати медіасередовище критично і уміння виражати себе через медіа. Другий – це інтеграція елементів інформаційної та медійної грамотності в зміст усіх освітніх галузей. Наприклад, природнича освіта:

Уміння: створювати інформаційні продукти (блог) природничого спрямування, шукати, обробляти і зберігати інформацію природничого характеру, критично оцінюючи її.

Ставлення: дотримання авторського права, етичних принципів поведінки з інформацією.

Навчальні ресурси: комп'ютерні експерименти на основі інформаційних моделей.

Технологічна освіта

Уміння: безпечно використовувати соціальні мережі для обговорення ідей; критично застосовувати інформаційно-комунікаційні технології для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією, етично працювати з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)

Ставлення: повага до авторського права та інтелектуальної власності, толерантність

Навчальні ресурси: робота з цифровими пристроями.

Прописані в державних документах стратегії вимагають головного – медіаінформаційно грамотного педагога.

Сьогоднішня епоха нагадує добу Просвітництва, але сьогодні мова йде про медіапросвітництво, як необхідну умову виживання. Якщо в добу Просвітництва мова йшла про панування розуму, то сьогодні мова йде про панування критичного мислення.

Якщо в ХVІІІ столітті культовою стала фраза Іммануїла Канта про моральний закон в мені, то сьогодні мова йде про внутрішні фільтри, які залежать від моралі і духовності кожної людини. А гасло Просвітництва: «свобода, рівність і братерство» нагадують нам про наявні сьогодні проблеми: цифрову нерівність; постійне маніпулювання нашою свідомістю; про зовнішню і внутрішню інформаційну агресію.

Наприкінці XVII століття просвітників були одиниці, але вони змогли створити власну добу і змінити рух історії. Сьогодні медіаентузіастів і медіапросвітників небагато, але саме вони мають перетворити добу медіаагресії та медіаманіпуляції на добу Медіапросвітництва.

«Учителем школа стоїть», – сказав Іван Франко; сьогодні вчителем держава стоїть, як показує досвід. Необхідно ввести в програму ВНЗ предмет медіа-освіта, медіа-педагогіка і медіа-психологія на рівні вивчення педагогіки і психології.

Війна на Сході України забрала десятки тисяч життів, зруйновано міста і села, а розпочалось все з інформаційної агресії, народ підготували ЗМІ, і більшість учителів і викладачів підтримали, а то і розпалювали сепаратиські настрої. У регіоні спрацювали соціально-підривні технології, основою яких була інформаційна агресія.

Плеканню медіаінформаційно грамотного вчителя в колегіумі приділяється велика увага, розроблено цілу систему заходів. Розглянемо чинну сьогодні систему науково-методичної роботи з цього питання:

2015-2016 н. рік працювала «Школа розвитку МІГ людини» (система діагностично-корекційної роботи: мотивація, критичне мислення, тренінги щодо аналізу і синтезу інформації). Тобто підготовка вчителя до змін. Кожен веде щоденник власного інноваційного розвитку, де здійснює саморефлексію і самоаналіз.

2016-2017 н. рік – «Школа розвитку МІГ фахівця». Педагоги працювали над оволодінням хмарними технологіями, і розробляли власні сайти, робили все можливе, щоб подолати цифрову нерівність вже не тільки у свідомості, а й на практиці.

Щомісяця до закладу запрошуються медіа-фахівці для проведення тренінгів. Створено мапу, де представлені медіа-фахівці з всієї України, висвітлено їхній досвід та вказані координати.

Сьогодні для вчителя учень є медіапартнером. Але вчителю необхідно спрямувати медіакомпетентності, якими він володіє, на самотворення, а не на самознищення. Саме для цього в закладі:

- читається курс медіа-освіта з залученням представників громадського медіаосвітнього руху;
- працює центр Україна духовна; створення альтернативних просторів (шахи, теніс, шкільні музеї);
- проведення інформаційних хвилинок, на яких діти вчаться працювати з інформацією; медіарейди;
- інтеграція медіакультури в шкільні предмети, МАН.

Педагоги та учні ММК взяли участь у круглому столі на Восьмому Міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті» (25-27 жовтня 2017 року), де надали дієві поради щодо протистояння маніпулюванню свідомістю громадян сучасними маркетингологами та політиками. Особливу увагу під час представлення досвіду закладу на П'ятій міжнародній науково-методичній конференції з медіаосвіти та медіаграмотності (31.03-01.04.2017) було надано проблемі кібербулінгу, яку висвітлила учениця 10 класу Анастасія Чуйко.

Слід зауважити, що педагоги та психологи мають не просто мобільно реагувати на подібні ситуації у віртуальному просторі, а й передбачати їх. Аналіз проблем учнів старшої школи показав, що дорослі і діти мають різні «траєкторії руху» у віртуальному світі (діти – «Вконтакті», батьки на «Facebook»). Лише незначний відсоток батьків відстежує онлайн-репутацію власних дітей, що й приводить до неконтрольованої поведінки підлітків, як у віртуальному, так і у реальному просторі.

Вирішення проблеми, на нашу думку, має йти двома шляхами. Перший – «швидка допомога» – це ознайомлення з алгоритмом дій якомога більшої кількості людей, а другий шлях – це впровадження дієвої програми, що охоплює психологічний супровід (профілактика та корекція психологічних вад, що притаманні медіаагресору чи жертві) та систему заходів з медіаосвіти.

Хочеться сподіватися, що доба медіаагресії і медіаманіпуляцій з допомогою небайдужих критично мислячих громадян стане добою Медіапросвітництва і Нова українська школа зіграє в цьому провідну роль.

ГОТОВНІСТЬ УЧИТЕЛЯ – МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ

Долженков О. О., Черненко Н. М.
Університет Ушинського, Україна

Забезпечення результативного управління навчальним закладом в сучасних умовах неможливе без ефективного управління ризиками. Все життя – управління ризиками, а не уникнення ризиків, зазначає відомий бізнесмен Уолтер Ристон. Управління ризиками є новим